

Hvordan forsker vi på fred?

Å sørge for at verden er et trygt sted for alle, er like viktig som å sørge for at alle kan bli friske når de er syke eller at alle kan drikke rent vann. Men å forske på fred er litt annerledes enn å forske på medisiner eller forurensning. Hvordan jobber egentlig fredsforskere?

AV THOMAS KEILMAN | PUBLISERT 6. SEP. 2021

Det finnes mange kriger og konflikter i verden. Du har kanskje hørt om krigene i Jemen, Syria eller Afghanistan. For å kunne løse disse konfliktene, er det viktig å vite hvorfor og hvordan de oppstår, og hva som skal til for å løse dem. Her er forskning et viktig verktøy.

Henrik Urdal er direktør på fredsforskningsinstituttet PRIO. - Vi kan ikke stoppe alle konflikter i verden med forskning. Men ved hjelp av forskning har vi funnet ut hva som skal til, sier han. (Foto: PRIO)

på.

Noen av forskerne hos Henrik reiser ned til konfliktområder og snakker med folk. De spør dem hva de mener har vært grunnen til konflikten og hvordan de tror konflikten kan løses. Andre forskere undersøker informasjon som finnes om disse landene, og sammenligner dem med andre land hvor det er konflikter.

– Vi prøver å finne ut av hva områder som opplever konflikt har til felles, forteller Henrik. – Er de rike eller fattige, er de demokratier eller diktaturer, er det store eller små land, har de mye jungel eller høye fjell, eller har de kanskje store miljøproblemer?

Mindre krig med likestilling

Gjennom å snakke med mennesker i områder med konflikt, finner forskerne ut mye om hvorfor det er uro der. De setter også folk i grupper og lar dem prate sammen om hvorfor de mener konflikten begynte, og hvordan den kan løses.

Sammen med informasjon om landet kan forskerne finne ut masse om hvorfor det blir krig og konflikt i verden, forteller Henrik.

– Fattigdom er en stor grunn til konflikt i verden. Det blir også fort konflikt når mennesker opplever at de har få muligheter til å leve livene sine trygt og godt. Når det kommer opprørsgrupper og betaler dem for å bli med og krige, blir det fort uro og konflikt, sier han.

Andre ting som områder med mye konflikt har til felles, er at det ikke er demokrati der, og at det er stor forskjell mellom menn og kvinner. Når kvinner får være med og bestemme, er det mye mindre vanlig med krig, forteller Henrik.

(Foto: Shutterstock)

Stoppe våpen og penger

– Vi kan ikke stoppe alle konflikter i verden med bare forskning, sier Henrik tydelig. – Men gjennom forskning har vi funnet ut hva som skal til. Mange konflikter stopper aldri fordi store og viktige land i verden tjener på dem.

Hvorfor blir det krig?

Henrik Urdal er direktør på fredsforskningsinstituttet PRIO. Han vet veldig mye om konflikter i verden og hvordan forskning kan hjelpe til å løse dem. Han forteller at det finnes forskjellige måter å forske på fred

For eksempel er det viktig for Russland at de har tilgang til Middelhavet gjennom Syria. Derfor støtter de den ene parten i krigen der. Mange selger også våpen til parter i kriger. Eller de lar dem ha kontoer i banker, slik at de hele tiden har tilgang til penger.

– For å stoppe konflikter må mektige land i verden kreve at partene stopper å krige og begynner å snakke sammen, og de må stoppe våpensalg og få slutt på pengestrømmen, sier Henrik.

Først da kan det bli fred.

Fred og konflikt er tema for Forskningsdagene

Forskningsdagene er en festival hvor du kan oppleve spennende forskning og møte ekte forskere i hele landet. Festivalen arrangeres av Forskningsrådet, som også står bak Nysgjerrigper.

Vil du vite mer om hva du kan bli med på under Forskningsdagene? Sjekk ut [forskningsdagene.no](https://forskingsdagene.no) for å se hva som skjer hos deg.

DEMOKRATI

Meldinger ved utskriftstidspunkt 25. april 2025, kl. 15.50 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.